

Wetting agent vroegtijdig inzetten voor optimaal resultaat

TriSmart van ICL toegelaten als biostimulant

De wetting agent is een essentiële schakel in de realisering van een goed bespeelbare grasmat. Inmiddels hebben de verschillende middelen hun nut voor de vochthuishouding van de bodem meer dan voldoende bewezen. De wetting agent werkt steeds efficiënter door de slimme technologie bij de samenstelling van het product. Nu komt daar nog bij dat TriSmart, de triple active wetting agent van ICL, is toegelaten als biostimulant. Een met recht trotse Erik van Wijhe (ICL Group) over de totstandkoming hiervan en de uitdagingen van wetting agents. Greenkeeper Marco Wouters van Golfbaan Groendael Wassenaar deelt zijn ervaringen uit de eerste hand.

Auteur: Emiel te Walvaart

De greenkeeper loopt bij het hedendaagse kortgrasbeheer tegen meerdere grote uitdagingen aan, zowel budgettair als op klimaatniveau. Deze zijn volgens Erik van Wijhe, segment sales coördinator Turf & Landscape bij ICL Group, onlosmakelijk met elkaar verbonden. 'Wetting agents of surfactants spelen bij beide aspecten een grote rol. Enerzijds leidt de toepassing van wetting agents tot een betere vochthuishouding in de bodem. Anderzijds helpt de inzet van wetting agents bij het reduceren van de beregening. Dat beregenen kost niet alleen veel water, maar ook veel energie. Dus het mes slijdt in dit verband aan twee kanten.'

Kwaliteit van de grasmat

Het hogere doel van de inzet van wetting agents is om het vocht dat (nog) in de bodem zit of dat er valt beter te benutten. Met andere woorden: het reguleren van het vocht. 'Met het gebruik van wetting agents kun je wat besparen, maar het allerbelangrijkste is verbetering van de kwaliteit van de grasmat. Als je daarnaast wat minder kosten maakt door minder

beregening, is dat mooi meegenomen, maar voor de gemiddelde greenkeeper is dat niet de hoofdzaak. Bij te veel droge of kale plekken in de grasmat moet je doorzaaien. Maar als je dat kunt voorkomen of beperken met wetting agents, verbetert de kwaliteit van de grasmat én het scheelt extra graszaden. Je kunt het breder trekken dan beregenen an sich.'

Van Wijhe wijst op een belangrijk onderscheid tussen de wetting agent van ICL, TriSmart, en die van andere aanbieders. 'TriSmart is als eerste en (vooralsnog) enige toegelaten in de markt als biostimulant. In de nieuwe meststofwetgeving zijn de voorwaarden voor biostimulanten aangescherpt. Er komt nu meer bij kijken voordat je een product als biostimulant kunt kwalificeren. Er gaat enorm veel onderzoek en dataverzameling aan vooraf. TriSmart blijft natuurlijk een wetting agent, maar is nu ook onder de noemer biostimulant beschikbaar.' (zie kader)

Triple active formulering

Bij de ontwikkeling van TriSmart, het high-end

product van ICL, ging men niet over één nacht ijs. 'Deze wetting agent zit complex in elkaar. Zand houdt niets vast. Dus moet je een product hebben dat enerzijds het vocht goed verdeelt en vasthoudt in het bodemprofiel, en anderzijds het overtollige water doorlaat. De top laag van de green moet stevig, hard en droog zijn. Hou je het water bovenin vast, bijvoorbeeld door de toepassing van een verkeerde wetting agent, dan krijg je een top laag die heel vochtig is en dus zacht wordt. Dat gaat ten koste van de spelkwaliteit. Het water in de top laag wil je dus naar beneden brengen, maar het moet niet ineens allemaal wegstromen; dat is ook niet goed.'

De werking van TriSmart is gebaseerd op een *triple active* formulering. 'Je komt hierbij tot een samenstelling die bestaat uit polymeren, ofte-

ting agents uitstellen. 'Mensen wachten met de toepassing van wetting agents, want het is toch nat en vochtig genoeg. Maar ook al is het vochtig, dan nog is het ideaal om de wetting agent alvast in te zetten. Want als je nog moet beginnen op het moment dat de droogte invalt, is het eigenlijk al te laat. Dat haal je het hele jaar nauwelijks meer in, tenzij er in de zomer een langdurige natte periode voorkomt. Voor hetzelfde geld valt er de komende twee à drie maanden geen natuurlijke neerslag en dienen de droogteplekken zich aan. Dan loop je achter de feiten aan. Natuurlijk kun je veel repareren, poetsen en herstellen, maar je kunt het ook voorkomen. Anderzijds snap ik de mensen ook wel; ze voelen nog geen noodzaak omdat het zo nat is. Maar de *triple active* formulering van TriSmart is zo goed omdat het bij toepassing

'Met de toepassing van TriSmart kun je het water én afvoeren én verdelen én vasthouden'

wel ketens van moleculen. Hoe langer die keten wordt, hoe langer die werkt. Die technologie is niet gemakkelijk, want een lange keten zit ingewikkeld in elkaar. Het is de kunst om af te wisselen, want een product moet zowel lange als korte ketens bevatten om gelijktijdig verschillende effecten te realiseren. Je wilt namelijk het water én afvoeren én verdelen én vasthouden. Dit zijn drie verschillende formules, wat de ontwikkeling van dergelijke wetting agents zo gecompliceerd maakt. Die driedelige werking kun je dus bereiken door met verschillende ketens te werken.'

TriSmart wordt veel toegepast op golfgreens en op grasmatten in stadions. Van Wijhe adviseert om TriSmart hier intensief te gebruiken, puur vanwege de *triple active* formulering. 'Het blockcopolymer-middel dat de oppervlaktespanning verlaagt, is speciaal ontwikkeld voor een langere werkingsduur in de wortelzone en is daarnaast biologisch afbreekbaar. Daarbij opgeteld maken de hulpstoffen die het water vasthouden en de middelen om het water sneller door te laten lopen van TriSmart een combi met veel meerwaarde.'

Vroegtijdig beginnen

Wijzend op het vochtige voorjaar merkt Van Wijhe dat gebruikers de toepassing van wet-

ting agents uitstellen. 'Mensen wachten met de toepassing van wetting agents, want het is toch nat en vochtig genoeg. Maar ook al is het vochtig, dan nog is het ideaal om de wetting agent alvast in te zetten. Want als je nog moet beginnen op het moment dat de droogte invalt, is het eigenlijk al te laat. Dat haal je het hele jaar nauwelijks meer in, tenzij er in de zomer een langdurige natte periode voorkomt. Voor hetzelfde geld valt er de komende twee à drie maanden geen natuurlijke neerslag en dienen de droogteplekken zich aan. Dan loop je achter de feiten aan. Natuurlijk kun je veel repareren, poetsen en herstellen, maar je kunt het ook voorkomen. Anderzijds snap ik de mensen ook wel; ze voelen nog geen noodzaak omdat het zo nat is. Maar de *triple active* formulering van TriSmart is zo goed omdat het bij toepassing geen water vasthoudt, ook al is er veel neerslag. Het is niet zo dat het water zich ophoopt in de top laag; de wetting agent laat het water ook penetreren en uitvloeien. Op dat moment helpt het juist om de top laag wat droger te houden.' Grosso modo wordt TriSmart in het hele land op dezelfde manier toegepast. 'Een green in Limburg is sneller in volle groei dan op Ameland. In Nederland kunnen de verschillen in temperatuur en neerslag groot zijn. In het zuiden komen ze de winter anders door en uit dan in het noorden van het land. Qua natuur is het verschil ruim twee weken; in het zuiden begint het groeiseizoen veertien dagen eerder. Terwijl de greenkeeper in het noorden nog te maken heeft met een natte bodem, is zijn collega in het zuiden bij wijze van spreken al aan het beregenen omdat het te droog wordt. Het is dus raadzaam om te inventariseren wat er op jouw locatie in die omstandigheden nodig is. Vaar niet blind op wat anderen doen.'

Preventief, niet curatief

Van Wijhe raadt dan ook aan om preventief te werken met de wetting agent. 'Je kunt het middel wel curatief toepassen, maar dat is water naar de zee dragen. Het kost veel tijd en middelen om dan weer het juiste peil te bereiken. Voorkomen is beter dan genezen. In een nat

TriSmart toegelaten als biostimulant

TriSmart is als eerste en (vooral nog) enige toegelaten in de markt als biostimulant. Wanneer is een product een biostimulant? Van Wijhe: 'Je moet kunnen aantonen dat je product iets doet met de kwaliteit, de bodem en vooral het bodemleven. Vaak wordt aangenomen dat biostimulanten chemisch zijn en het bodemleven beschadigen. Niets is minder waar; dat hebben we nu kunnen aantonen aan de Europese autoriteiten met data en onderzoeken van de Universiteit van Arkansas (VS) en wetenschappelijke veldproeven wereldwijd. Alles is wetenschappelijk vastgelegd; op grond daarvan hebben we de toelating tot biostimulant gekregen.'

Wat doet TriSmart als biostimulant? 'Het staat vast dat het product de vochtbalans, kwaliteit, dichtheid, uniformiteit en kleur van de grasmat verbetert. Daarbij is aangetoond dat de microbiomassa toeneemt; het aantal bacteriën in de bodem groeit dus door het gebruik van TriSmart. De hoeveelheid positieve schimmels die nodig is voor het bodemleven, neemt eveneens toe. Naast de kwaliteit onderscheiden we ons met die factoren.'

Van Wijhe tekent wel aan dat TriSmart niet een puur biologisch product is. 'Het is een *non-microbio* wetting agent. Maar al het onderzoek heeft wel aangetoond dat het biologisch leven in de bodem toeneemt door de inzet van dit product. Een bodem die uitdroogt, is dood en daar kan niets in leven. Je voegt er een middel aan toe, waardoor er een optimaal vochtpercentage ontstaat. Dat is de kracht van de wetting agent en het belangrijkste aspect. TriSmart heeft verder geen schadelijke neveneffecten op het bodemleven; anders voldoe je niet aan de strenge toelatingseisen van Europa. Het is goed dat hierop wordt toegezien en dat er regulering is, want anders wordt het een ratjetoe van producten.'

Erik van Wijhe

jaar had je wellicht minder wetting agent kunnen gebruiken, maar dat is dan wetenschap achteraf.

Als je de kosten en baten op een rij zet, springt TriSmart er positief uit. 'Je hebt van TriSmart maar 10 liter per hectare nodig. Daarmee onderscheiden we ons en dat scheelt in de portemonnee.' Van Wijhe wijst in dit verband op een ander product in het pakket van ICL, AquaSmart. 'Dit middel is meer gericht op fairways en dergelijke. Die zijn wat rijker opgebouwd, er zitten meer organische stoffen in en het zijn vaak wat zwaardere gronden. Als er problemen zijn met water of vocht op fairways, zou ik AquaSmart inzetten. Daar kun je gemak-

'Golfbaan Groendael ligt op puur duinzand. Wij kunnen niet zonder wetting agent en zetten die op praktisch de hele baan in'

kelijk toe met een wat eenvoudiger en goedkoper middel. De greenkeeper profiteert van een gunstige kosten-efficiëntieberekening. Het resultaat met AquaSmart komt qua werking uiteindelijk overeen met het gebruik van TriSmart op een green. Naast minder kosten zijn er een betere benutting van de meststoffen, minder droogtestress van de grasmat in de hitte en een betere kieming in de doorzaaiperiode. Er zijn alleen maar voordelen.'

Van Wijhe vervolgt: 'Water is een hot topic, maar een wetting agent is daarbij echt geen oplossing. Het middel is wel een extra tool om de waterproblematiek te beheersen en de kwaliteit van de grasmat te waarborgen. Je

Marco Wouters

kunt een veld volspuiten met wetting agents of AquaSmart, maar er verandert niets als er geen neerslag valt. Dan wordt het gras ook bruin en gaat het dood. Op het moment dat er regen valt, doen de middelen hun werk. Elke druppel wordt beter benut. Als een fairway wordt beregend, kun je met minder water toe als je een wetting agent gebruikt. Dat is het kleine stukje besparing dat je realiseert. Het scheelt zowel water- als energieverbruik.'

Gebruiker van het eerste uur

Marco Wouters, greenkeeper van Golfbaan Groendael in Wassenaar, is in Nederland gebruiker van het eerste uur van TriSmart. 'Het is alweer enige jaren geleden. De wetting agent

was nog niet eens officieel op de markt in ons land. Ik kwam in aanraking met TriSmart in Spanje, waar ik ook een tijd heb gewerkt op golfbanen. Mijn ex-collega's zetten toen al die wetting agent van ICL in. Als het daar werkt, moet het hier ook werken, dacht ik. We maakten al gebruik van een andere wetting agent, maar zijn toen overstapt op het ICL-product, dat destijds overigens nog anders heette.' Wouters heeft intussen ondervonden dat hij met TriSmart betere resultaten op de langere termijn boekt dan met andere merken. 'Op Golfbaan Groendael heb je het over puur zand, duinzand om precies te zijn. Wij kunnen echt niet zonder wetting agent en zetten die dan ook overal in. Ook op de rough en fair-

ways, eigenlijk op praktisch de hele baan.' De greenkeeper kende ICL al als een betrouwbare leverancier die premium producten levert. Hij hoefde dan ook niet lang na te denken om te starten met de nieuwe wetting agent. 'Ik heb het eerst uitgeprobeerd op een klein stukje, in samenwerking met mensen van ICL. Dat was heel geslaagd. We zijn toen doorgegaan met wetting agent op de rest van de baan.'

In al die jaren heeft hij expertise opgedaan over de manier en het moment waarop je het product moet inzetten. 'Aanvankelijk begonnen we te laat met de toepassing. In de loop der tijd komt er natuurlijk veel nieuwe kennis en informatie bij, ook via de adviseurs. We kwamen toen tot de conclusie dat we de wetting agent vroegtijdig moesten inzetten, in maart of april. Voorheen begonnen we er pas mee als de hitte kwam. Dit jaar zijn we in maart al begonnen en ik merk dat we nu beter voorbereid zijn. Ik kan het nog niet vergelijken met andere jaren – het was natuurlijk een zeer nat voorjaar –, maar mijn eerste indruk is positief. Het is beter dan pas gaan spuiten als er al symptomen zoals droogtekringen zichtbaar zijn. Dan krijg je het bijna niet meer vochtig.'

'Wij gebruiken veel, wel dubbele doses. Bij TriSmart gebruik je normaal de eerste keer 20 liter per hectare en de volgende keren 10 liter. Wij blijven echter 20 liter doseren. We hebben op de fairways heksenkringen; TriSmart is voor ons ook een managementtool om die ter plekke te bestrijden. We geven veel water om het erin te laten zakken. Daarnaast merken we dat het op hardnekkige droogteplekken meer resultaat boekt. Bovendien hoeven we op bepaalde delen als tees en greens minder te beregenen. De bunkerranden, die bestaan uit zand, bewerken we eveneens met TriSmart, wat voorkomt dat ze te snel afbrokkelen. We willen hier een diepe beworteling en zo krijgen we wat stevigere bunkerranden. In deze droge periode spuiten we het ook in de bunkers, zodat het zand niet al te rul wordt en wat vochtiger blijft. Voor ons is het al met al een onmisbaar product.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!